

Kommunstyrelsen

För kännedom:

Kommunfullmäktiges presidium

### **Revisionsrapport: Grundläggande granskning**

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört grundläggande granskning för att bedöma om styrelsen har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Revisionen önskar att kommunstyrelsen lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten. Svar önskas senast den 22 maj 2020.

Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

### **För Ånge kommuns revisorer**

Roger Sundin  
*Ordförande*

Alf Hallén  
*Vice ordförande*



# Grundläggande granskning - kommunstyrelsen

Revisionsrapport

Ånge kommun

KPMG AB

2020-02-18

Antal sidor 8



Ånge kommun  
Grundläggande granskning - kommunstyrelsen

2020-02-18

## Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Enkät – resultat	4
3.1	Kommentarer till granskning år 2018	4
3.2	Utbildning	4
3.3	Målstyrning	5
3.4	Ekonomistyrning	6
3.5	Intern kontroll	7
4	Risker och utmaningar identifierade av styrelsen	8



Ånge kommun  
Grundläggande granskning - kommunstyrelsen

2020-02-18

## 1 Sammanfattning

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen behöver se över arbetet med styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål och förstärka arbetet med internkontroll.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att

- att anpassa målen så att de blir mätbara och enklare att följa upp, se avsnitt 3.3.
- att säkerställa att uppföljning av intern kontroll omfattar de mest väsentliga kontrollerna, se avsnitt 3.5.

## 2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den verksamhet som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

### 2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

I årets grundläggande granskning har ledamöterna, ordinarie och ersättare, i styrelse och nämnder fått frågor skickade till sig via en webbenkät. Revisorerna har vid träff med presidiet för respektive styrelse och nämnd ställt kompletterande frågor samt samlat in underlag som styrker svaren i enkäten.

Information från träffar med respektive presidium beaktas även vid revisorernas riskanalys inför år 2020.

### 2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

— Kommunallagen

### 2.3 Metod

- Enkät till kommunstyrelsens ledamöter
- KPMG har tillsammans med revisionen har träffat presidiet
- Dokumentstudier av underlag erhållits av styrelsen och inhämtas från hemsida, bl.a. protokoll, verksamhetsplan, delårsrapport, internkontrollplan.

Rapporten är faktakontrollerad av ordförande och kommunchef.



Ånge kommun  
Grundläggande granskning - kommunstyrelsen

2020-02-18

### **3 Enkät – resultat**

Enkäten har skickats till 18 ledamöter. 11 ordinarie ledamöter och 5 ersättare har svarat.

#### **3.1 Kommentarer till granskning år 2018**

KPMG genomförde på uppdrag av kommunens revisorer motsvarande granskning under år 2018. Kommunstyrelsen svarade på rekommendationerna till denna granskning:

Kommunstyrelsen beslutar att inför 2020 se över samtliga mål så att det är mätbara och kan utvärderas på ett objektiva sätt.

Kommunstyrelsen tar del av revisionens synpunkter på humanistiska nämndens mål om fritid och kultur.

Kommunstyrelsen noterar synpunkter vad gäller internkontroll och fortsätter påbörjat utvecklingsarbete.

#### **3.2 Utbildning**

De förtroendevalda har enligt uppgift tagit del av utbildning, vi har inte tagit del av information om innehållet i utbildningen.

Av de svarande anser 13 ledamöter att de tagit del av ändamålsenlig utbildning.

### 3.3 Målstyrning

1	Har nämnden/styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styr signaler till verksamheten	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt mål som är tydligt kopplade till KF:s mål? <sup>1</sup>	13		3	
1.2	Har nämnden/styrelsen formulerat målen så att de är mätbara?	8		7	1
1.3	Följer nämnden/styrelsen upp hur målen utvecklas under året? <sup>2</sup>	9		6	1
1.4	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder vid brister i målluppfyllelsen?	7		7	2

Kommunfullmäktige antog i november 2018 dokumentet *Mål och prioriteringar Budget 2019 Ekonomisk plan 2020–2021*<sup>3</sup>. I dokumentet beskrivs kommunens inriktning och styrning men också kommunstyrelsens och de respektive nämndernas mål.

Den övergripande visionen i kommunen lyder enligt följande; *kommunen har en atmosfär av närhet och nytänkande som gör den attraktiv att leva, bo och verka i*. Genom visionen, kommunens strategiska insatsområden och mål styrs kommunen.

De strategiska insatsområdena/målen för kommunfullmäktige är:

- Ett levande näringsliv
- Utbildning och kompetensförsörjning
- Det goda livet

Såsom vi uppfattat är de mål som kommunfullmäktige fastställt utifrån förslag från kommunstyrelsen<sup>4</sup>.

För styrelsens samtliga sju mål finns prioriterade aktiviteter och mått beskrivet.

Vi har tagit del av målluppföljning per 2019-04-31 och per 2019-08-31. Av målluppföljningen per sista april framgår att styrelsen bedömer målet avseende befolkningsutveckling som inte uppfyllt. Vad gäller övriga verksamhetsmål har de antingen inte följts upp eller bedöms på en skala från knappt, delvis och uppfyllda.

Av målluppföljningen per sista augusti bedöms fortfarande målet avseende befolkningsutveckling som inte uppfyllt. I övrigt bedöms målen på en skala från knappt, delvis och uppfyllda.

<sup>1</sup> Två ledamöter har till fråga 1.1 kommenterat att nämndens mål går att utveckla och specificeras ytterligare

<sup>2</sup> En ledamot har till fråga 1.3 kommenterat att nämnden får kontinuerliga rapporter men inte alltid följer upp avvikelser

<sup>3</sup> Ånge kommun, *Mål och prioriteringar Budget 2019 Ekonomisk plan 2020-2021*, antagen av kommunfullmäktige 26 november 2018, § 126

<sup>4</sup> 2018-10-09 § 192, 2018-11-22 § 251

### 3.3.1 Bedömning

Vi konstaterar att kommunstyrelsen inte har fastställt något egen verksamhetsplan utan målen är inarbetade i det kommungemensamma dokumentet för mål och prioriteringar.

Vi bedömer att måluppföljningen kan bli tydligare och målen än mer mätbara. Några av kommunstyrelsens mål följs endast upp en gång per år vilket medför att det blir svårt att fatta beslut om måluppfyllande åtgärder. Uppföljningen blir således endast en form av efterkontroll.

Vi anser att styrelsen regelbundet bör följa upp samtliga aktiviteter för att säkerställa att de övergripande målen uppnås.

Vi rekommenderar därför kommunstyrelsen att se över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål.

## 3.4 Ekonomistyrning

2	Har nämnden/styrelsen en ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
2.1	Har nämnden/styrelsen fastställt en budget i balans?	14		2	
2.2	Följer nämnden/styrelsen upp ekonomi och upprättar prognoser tillräckligt under året? <sup>5</sup>	15	1		
2.3	Har nämnden/styrelsen fattat beslut om tillräckliga åtgärder för att uppnå budget? <sup>6</sup>	9	1	5	1
2.4	Har nämnden/styrelsen redovisat en konsekvensanalys till KF i de fall budget inte anses stå i relation till uppdraget?	10	1	3	2

Kommunstyrelsen antog detaljbudget den 5 februari 2019<sup>7</sup>

Vi har tagit del av ekonomiska månadsrapporter per januari t.o.m. juni samt per september. Av den ekonomiska månadsrapporten per februari framgår en prognos motsvarande -8 mnkr för kommunens samtliga verksamheter. I samband med presentation av det ekonomiska läget föreslog även kommunstyrelsen kommunfullmäktige att besluta om åtgärder för att nå en budget i balans, motsvarande 1 mnkr för kommunstyrelsen.

Av kommunstyrelsens delårsrapport per 2019-08-31 framgår en helårsprognos motsvarande + 1 mnkr. Kommunstyrelsen bedömer därför att överkottskravet motsvarande 1 mnkr kommer att uppnås.

<sup>5</sup> En ledamot har till fråga 2.2 kommenterat att den ekonomiska uppföljningen genomförs för sent för att nämnden ska ha möjlighet till att påverka utfallet

<sup>6</sup> En ledamot har till fråga 2.3 kommenterat att nämnden förlitar sig på skatteutjämningsystemet och därav inte lever upp till de sparbetning de får.

<sup>7</sup> 2019-02-05 §10



### 3.4.1 Bedömning

Vi har inga kommentarer.

## 3.5 Intern kontroll

3	Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamheten som redovisning	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	13			3
3.2	Är nämnden/styrelsen delaktig i risk- och väsentlighetsanalysen som ligger till grund för planen?	9		1	6
3.3	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen?	11		2	3
3.4	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister? <sup>8</sup>	9		3	4

Kommunstyrelsen antog den 18 december 2018 internkontrollplan för 2019<sup>9</sup>. Till grund för internkontrollplanen, som omfattar tre stycken punkter, ligger en upprättat riskanalys.

Vi har tagit del av uppföljning av internkontroll per 2019-04-30 och per 2019-08-31. Av uppföljningen per sista april framgår avvikelser vad gäller kontrollmomenteten avseende rekrytering och långtidssjukskrivna. Av kommentarerna avseende rekrytering framgår anställningen av en ny VA-chef kommer att färdigställas under tertial 2.

Av uppföljningen per sista augusti framgår två avvikelser vad gäller kontrollmomenten avseende rekrytering och rehabilitering. Av kommentarerna framgår vad gäller rekrytering att de flesta tjänster har tillsatts men att det fortfarande saknas behöriga lärare inom utbildningsförvaltningen. Vad gäller långtidssjukskrivna framgår av stickprov tio långa sjukfall över 60 dagar.

### 3.5.1 Bedömning

Vi ser positivt på att nämnden upprättat en riskanalys till grund för internkontroll. Vi noterar dock att risken avseende "att oklart ägarskap av kommunikationsuppdrag gör att uppgiften inte utförs" som intar ett högt värde vid riskinventeringen inte resulterat i någon punkt i internkontrollplanen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa att uppföljning av intern kontroll omfattar de mest väsentliga kontrollerna.

<sup>8</sup> Ledamöter har till fråga 3.4 kommenterat att nämnden intet uppmärksammar konstaterade avvikelser och brister

<sup>9</sup> 2018-12-18 §279



Ånge kommun  
Grundläggande granskning - kommunstyrelsen

2020-02-18

## 4 Risker och utmaningar identifierade av styrelsen

Styrelsen har identifierat det ekonomiska läget, kompetens och resursbrist samt minskad befolkningsmängd som utmaningar.

Vidare framgår även verksamhetsnedläggningar i den privata sektorn och nedskärningar samt förändringar av offentliga verksamheter såsom kulturverksamhet, skolor och äldreboenden till följd av det ekonomiska läget.

Datum som ovan

KPMG AB

Klara Engström  
*Kommunal revisor*

Lena Medin  
*Certifierad kommunal revisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.